

DR. MOGYORÓSI SÁNDOR

JEGYZŐ

BUDAPEST FŐVÁROS VI. KERÜLET TERÉZVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A felügyeleti díj alkalmazásának egyes kérdései

Komoly története van már az üzletek nyitvatartását szabályozó jogszabályok rendelkezései változásának és alkalmazásának. A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 2006. június 1-jei hatályba lépése új mérföldkövet helyezett el – többek között – az üzletek éjszakai nyitvatartásának szabályozása terén is, amikor kimondta, hogy a települési (Budapesten a kerületi) önkormányzat képviselő-testülete a helyi sajátosságok figyelembevételével az üzletek éjszakai (22 óra és 6 óra közötti) nyitva tartási rendjét rendeletben szabályozhatja. Az országban számos önkormányzat élt a lehetőséggel és alkotott rendeletet ebben a tárgy körben. Ezek a rendeletek azután vagy kiállták a Kúria háromtagú Önkormányzati Tanácsának¹ próbáját vagy nem, esetleg oda sem kerültek. Az önkormányzati rendeletek nem egységesek, vannak enyhébbnek és egész szigorúnak is mondhatóak közöttük. Nem mindegy tehát, hogy a kereskedő hol kívánja az üzletét éjszaka nyitva tartani, hiszen más-más szabályoknak kell, hogy megfeleljen. De nincs is ezzel semmi baj, hiszen maga a Kertv. teszi lehetővé a sokszínű önkormányzati rendeletek megjelenését akkor, amikor úgy rendelkezik, hogy a szabályozás megalkotásakor tekintettel kell lenni a helyi sajátosságokra.

Az éjszakai nyitvatartáshoz kapcsolódóan jelenik meg a felügyeleti díj intézménye is. A Kertv. 2013. augusztus 1-jén hatályba lépett módosítása² alapján bevezette a felügyeleti díjat. A Kertv. így rendelkezik: a települési önkormányzat képviselő-testülete – a helyi sajátosságok figyelembevételével – rendeletben szabályozhatja a világörökségi területen működő, szeszes italt kímérő, árusító kereskedelmi, illetve vendéglátó üzletek 24 és 6 óra közötti nyitva tartásával összefüggő – a közbiztonság, illetve a köztisztaság fenntartásához kapcsolódó – többletfeladatokhoz igazodó összegű felügyeleti díjat³.

A felügyeleti díj bevezetésének lehetősége, feltételei

A felügyeleti díj bevezetésének első feltétele, hogy az üzlet világörökségi területen működjön. A világörökségről szóló

2011. évi LXXVII. törvény 2. § 5. pontja szerint a világörökségi terület a világörökségi helyszín és annak védőövezete. A világörökségi helyszín: az UNESCO Világörökség Bizottsága határozata alapján a Világörökség Jegyzékbe felvett, világörökségi címmel rendelkező – a törvény 1. mellékletében meghatározott – helyszín, amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, illetve védett természeti terület. A világörökségi helyszín védőövezete: a világörökségi helyszín környezete, amely az UNESCO Világörökség Bizottságának határozata alapján a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeinek sértetlenségét, illetve hitelességének védelmét biztosítja, és amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté vagy jelölték ki, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, védett természeti terület, illetve a védett természeti terület védőövezete. Magyarország ma már nyolc világörökségi helyszínnel⁴ büszkélkedhet.

A második (szeszes ital megjelenése) és harmadik feltétel (meghatározott időtartamban történő nyitvatartás) inkább ténybeli, mint jogi kategória, további értelmezést nem igényel. Egyedüli problémát talán az jelenthet, miszerint a felügyeleti díjat a helyi sajátosságok figyelembevételével kell szabályozni. Nincs azonban további előírás arra, hogy ha a már ismertetett feltételek fennállnak és a felügyeleti díj bevezethető, milyen körben és milyen feltételek mentén kell a helyi sajátosságokat értékelni.

A felügyeleti díj célhoz kötöttsége

A felügyeleti díjat az önkormányzat kizárólag a felügyeleti díj fizetésére kötelezett üzletek által közvetlenül vagy közvetve okozott, a települési önkormányzatot egyébként terhelő közbiztonsági, illetve köztisztasági feladatok meghaladóan az éjszakai nyitvatartással összefüggésben keletkező – az ön-

¹ 2012. január 1-je előtt az Alkotmánybíróságnak

² A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló 2013. évi CXVII. törvény

³ Kertv. 6. § (4) bekezdés b) pont

⁴ A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értéket, a várományos helyszín kiemelkedő értéket hordoz, amelyet – a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján fennálló védettséggel összhangban – mindenki köteles megóvni [a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 3. § (1) bekezdés].

kormányzat által elkülönítetten kimutatott – közbiztonsági, illetve köztisztasági többletfeladatok ellátására fordíthatja⁵. Minden bizonnyal számos vitát fog generálni az, hogy hiányzik a Kertv. előírásai közül, hogy az önkormányzatnak milyen kimutatást kell készítenie a többletköltségekről és annak – fizikai és jogi értelemben – hol kell megjelennie. A képviselő-testület értelmezésére van bízva az, hogy a többletfeladatok ellátása csupán normatív jellegű (másképpen nevezve kvótához kötött) feladatellátást jelent vagy lehetőség van akár tárgyi eszköz beszerzésére is. Persze ez utóbbinál akkor is nyitva áll a kérdés, hogy milyen tárgyi eszközt lehet beszerezni. Hiszen a jogszabály szerint a települési önkormányzatot egyébként terhelő feladatokat meghaladó többletfeladatokra lehet költeni a díjból. Ebben az esetben értelmezhető-e jogszerűnek egy járőrözés célját szolgáló gépjármű vagy téli éjszakai fényvisszaverővel ellátott kabát beszerzése (amelyeket az önkormányzat egyébként az üzletek éjszakai nyitvatartása körüli teendők hiányában nem venne), hiszen nehezen elképzelhető, hogy a gépjárművet járőrözésre az önkormányzat csak azon a területén használják, amely a világörökség részét képezi, illetve a járőröző munkatársak is csak bizonyos területeken viseljenek megfelelő ruházatot. A Kertv. módosításának hatályba lépése körüli problémaként merül fel az is, hogy a fent említett vásárlások csak a már befolyt felügleleti díjból teljesíthetőek-e vagy lehetőség van a Kertv. és az önkormányzati rendelet hatályba lépését követően a beszerzésre, tulajdonképpen „előre”. Tekintve, hogy a jogszabály nem ad részletes(ebb) útmutatást, úgy vélem, minden képviselő-testületnek a saját értelmezésére van bízva a fenti kérdéskör mégpedig úgy, hogy – a Kertv. előírásainak keretei között – akármit is dönt ezekben a kérdésekben, az nem jogszabálysértő. Ezekhez képest periférikusnak tűnik az a kérdés, hogy az elkülönített kimutatást hol kell megjeleníteni és ki felel annak tartalmáért. Elegendő-e azt a képviselő-testület elé tárni, esetleg nagyobb nyilvánosságot kell biztosítani? Sajnos a többi jogszabályhoz képest⁶ a Kertv. ezzel nem foglalkozik.

A felügleleti díj mértéke

A felügleleti díj mértékéről a Kertv. így rendelkezik⁷: „A felügleleti díjat a helyi rendelet legfeljebb 20 Ft/fő/éjszakai nyitvatartási nap mértékben határozhatja meg. A felügleleti díj összege az üzlet éves korrigált iparüzési adóalapjának 0,5%-át nem haladhatja meg. A felügleleti díj alapja vendéglátó üzletek esetén a működési engedélyben vagy igazolásban meghatározott befogadóképesség, egyéb üzletek esetében az alapterület alapján számított 3 négyzetméterenként egy fő. A felügleleti díjat negyedévente, az azt követő hónap 15-éig kell megfizet-

⁵ Kertv. 6. § (4b) bekezdés

⁶ Például a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15/E. § (2) bekezdése: „A várakozási díjából és pótdíjából eredő bevételeket és azok felhasználását a helyi önkormányzatnak nyilván kell tartania. A nyilvántartást az önkormányzat honlapján közzé kell tenni. Az adatok közzétételéért, folyamatos hozzáférhetőségéért és hitelességéért az önkormányzat polgármestere felel.”

⁷ Kertv. 6. § (4a) bekezdés

ni az illetékes önkormányzat erre a célra létrehozott számlájára.” A felügleleti díj mértékének meghatározásakor a Kertv. pontos definíciót ad, egészen addig, amíg nem jeleníti meg a szabályozásában az iparüzési adót, mint felső plafont. Ide érkezve a jogalkalmazó ugyanis több olyan kérdéssel találja szemben magát, amelyre nem biztos, hogy teljes magabiztossággal tud válaszolni. Első ilyen tisztázandó kérdés hogy mit jelent a „korrigált iparüzési adóalap”. A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) rendelkezik az iparüzési adóról⁸. A Htv. azonban nem ismeri azt a fogalmat, hogy „korrigált iparüzési adóalap”. Vagyis egy olyan helyzet alakult ki, hogy az egyik törvény (Kertv.) egy olyan fogalomra hivatkozik, amelyik a tárgyat szabályozó törvényben (Htv.) nem is szerepel. Iparüzési adó területén jártasnak kell lennie a jogalkalmazónak ahhoz, hogy megfejtse, vajon mi lehetett a jogalkotó gondolata a „korrigált iparüzési adóalap” tekintetében. Így felfedezhető egy halvány utalás az önkormányzati adóhatóságok által rendszeresíthető bevallási, bejelentési nyomtatványok tartalmáról szóló 35/2008. (XII. 31.) PM rendelet 19. melléklet VII. tábla 9. sorában, azonban itt is csak ilyen formában: „mentességekkel korrigált Htv. szerinti – vállalkozási szintű – adóalap”. Nagy valószínűséggel erre gondolhatott a jogszabály szövegezője, amikor hivatkozni kívánt az iparüzési adó korrigált alapjára. Ha nem a gyakorlatból indulunk ki, akkor nehezen cáfolható az a gondolat is, miszerint a „korrigált iparüzési adóalap” jelentheti akár a Htv. 39. § (1) bekezdésében megfogalmazott következő szabályt is⁹ (hiszen önmagában ez is egy korrekció): „Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén – a (6) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve a) az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke, együttes – a (4)-(8) bekezdésben meghatározottak szerint számított – összegével, b) az alvállalkozói teljesítések értékével, c) az anyagköltséggel, d) az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévi elszámlált közvetlen költségével.” Ennél a kérdéskörnél maradván szintén problémát fedezhetünk fel akkor, ha az „üzlet éves korrigált iparüzési adóalapját” próbáljuk megállapítani, hiszen a Htv. szerint nem az üzletnek van iparüzési adóalapja, hanem a vállalkozásnak. Persze ez nem jelenti azt, hogy a kettő tartalmilag nem eshet egybe, de ez nem törvényszerű. Ha egy vállalkozásnak csupán egy üzlethelyisége van, ahol szeszes ital kimérésével, árusításával foglalkozik, még a kissé szálkás megfogalmazás ellenére is érthető, mit kell adóalaplagnak tekinteni. Ha azonban a vállalkozásnak több üzlethelyisége van, ahol szeszes ital kimérésével, árusítással foglalkozik, máris problémába ütközünk, nem beszélve arról a helyzetről, ha a vállalkozás tevékenysége sokrétű és teljesen más tevékenységekkel is foglalkozik (például: szállítmányozás, szolgáltatás). E mögött a probléma mögött tehát egyszerűen az húzódik meg, hogy egy vállalkozásnak nincs üzlet(helyiségenként) kidolgozva és nyilvántartva az iparüzési adóalapja. Helyesebb lett volna az „üzletet üzemelte-

⁸ Htv. 35. § (1) bekezdés: „Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység (a továbbiakban: iparüzési tevékenység).”

⁹ a Htv. 39/D. §-ban megfogalmazott „A foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-mentesség” mellett.

tő vállalkozás” adóalapjáról beszélni és így teljesíteni az egyéb jogszabályban meghatározott feltételeket is¹⁰. Persze megint más a helyzet, ha a vállalkozó több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön végez állandó jellegű iparüzési tevékenységet, mert akkor az adó alapját a vállalkozónak a tevékenység sajátosságaira jellemzően meg kell osztania. De ebben az esetben is fennáll az a lehetőség, hogy a végzett vállalkozás heterogén jellege vagy az üzlethelyiségek száma eltorzítja a pontos meghatározás lehetőségét.

Információszerzés az iparüzési adóról

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) egyértelműen fogalmaz¹¹: adótitok az adózást érintő tény, adat, körülmény, határozat, végzés, igazolás vagy más irat. Az Art. az információt mint adótitkot szabályozási szinten jól lezárja, védi, amikor az 53. § (2) bekezdésében a kapcsolódó kötelezettségekről így rendelkezik: „Az adóhatóság alkalmazottja, volt alkalmazottja, az ellenőrzésbe vagy az eljárásba bevont szakértő és minden más személy, akinek az adatszolgáltatás, -nyilvántartás, -feldolgozás, az ellenőrzés, az adómegállapítás, az adó és adóelőleg-levonás, adóbeszedés, adóvégrehajtás, illetve statisztikai célú felhasználás során feladataival összefüggésben adótitok vagy más titok jut a tudomására, köteles azt megőrizni.” Az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden irat, adat, tény, körülmény tekintetében titoktartási kötelezettség terheli. Kategorikus az Art. akkor is, amikor így fogalmaz¹²: „A (2) bekezdésben megjelölt személy megsérti a titoktartási kötelezettséget, ha az adózás vagy bírósági eljárás során megismert adótitkot vagy más titkot alapos ok nélkül illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszi, felhasználja vagy közlésezi.” Ebbe a jól differenciált rendszerbe kell beilleszteni a Kertv. iparüzési adóra vonatkozó világát. Ha abból indulunk ki, hogy a felüyeleti díjjal kapcsolatos előírások végrehajtásához információ szükséges, akkor kifejezetten jól jön az Art. 10. § (1) bekezdés c) pontja, miszerint az önkormányzat jegyzője az önkormányzati adóhatóság. Így alkalmazhatónak látszik az a szabály, hogy az önkormányzati adóhatóság az adóztatási tevékenységéhez megkérheti az állami adóhatóságtól a vállalkozási tevékenységet folytató adózók bejelentkezése, illetőleg változásbejelentése alapján nyilvántartott adatokat. Az adóhatóság a tevékenysége során tudomására jutott, titoktartási kötelezettség alá tartozó adatról, tényről, iratról, körülményről hivatalból tájékoztatja a másik adóhatóságot, ha az lehetővé teszi, vagy valószínűsíti valamely adó (vámteher) vagy adóhiány feltárását, behajtását¹³. Két megfontolandó ténnyel kell szembesülni: az önkormányzati adóhatóság a felüyeleti díjjal kapcsolatos eljárásokor nem adóztatási tevékenységet végez, még akkor sem, ha a felüyeleti díj periférikusan, de kapcsolatba kerül az iparüzési adó alapjával, másfelől az ipa-

rüzési adót nem az állami adóhatóságok¹⁴, hanem az önkormányzatok szedik be. Ebben az esetben szóba jöhet az Art. 54. § (1) bekezdésének d) pontja¹⁵, mint megoldás, de ekkor érdemes elgondolkodni, hogy egy felüyeleti díjat bevezető önkormányzat állami szervnek minősül-e ebben az értelemben. A legcélszerűbb az lenne, ha a Kertv.-ben lenne teljesen egyértelmű és konkrét felhatalmazás arra, hogy a felüyeleti díjjal összefüggésben az önkormányzatok egymástól adótitkot is képező adatokat kérhessenek. Célszerű lenne – akár központilag üzemeltetett konstrukcióban is – egy informatikai adatbázis, melyhez az érintett önkormányzatok könnyen hozzáférhetnek és ez lehetővé tenné a gyors adatáramlást. Ez azért is fontos lehet, mert egyáltalán nem biztos, hogy a jegyző (mint önkormányzati adóhatóság) jár el a felüyeleti díj ügyében, tekintve, hogy az önkormányzati hatósági ügy, így akár a polgármester, akár a képviselő-testület bizottsága is megjelenhet mint hatáskört gyakorló. Jelenleg a felüyeleti díjjal kapcsolatban az iparüzési adó alapjának meghatározásához az egyes önkormányzatok az adatokat közvetlenül a vállalkozóktól gyűjtik be, ami többnyire a vállalkozó által egyoldalúan tett nyilatkozat formájában történik. Fizetési kötelezettséget alapítani egyoldalú nyilatkozatra nem célszerű ügy, hogy annak valóságartama nem vagy csak nehezen ellenőrizhető. A Kertv. előírása szerint¹⁶ a felüyeleti díjat negyedévente, az azt követő hónap 15-éig kell megfizetni az illetékes önkormányzat erre a célra létrehozott számlájára. A Kertv. ezen előírása 2013. augusztus 1-jén lépett hatályba, azaz az önkormányzatok ezt követően dönthettek rendeleti formában a felüyeleti díj bevezetéséről és annak mértékéről. Célszerű a jogszabályban meghatározott negyedévet naptári negyedévként kezelni, tehát ez azt jelenti, hogy a 2013-as év utolsó negyedében minden további nélkül bevezethető volt a felüyeleti díj. Ez a helyzet azonban felveti azt a problémát, hogy a plafon-szabály miatt nem teljesíthető a Kertv.-ben leírt minden feltétel, hiszen a fizetési határidő január 15-e volt, miközben az iparüzési adó bevallási határideje május 31-e¹⁷. Vagyis a vállalkozó így az előző év utolsó negyedéve és a tárgyév első negyedéve tekintetében már a jogszabályból eredően nem képes teljesíteni a kötelezettségét, pontosabban szólva nem tudjuk mi (mennyi) a kötelezettsége. Továbbmenve az is érdekes lehet, hogy melyik év iparüzési adóját kell melyik év felüyeleti díjához hasonlítani. Hiszen a gyakorlat által kialakított eljárás szerint: már az előző év utolsó negyedéve, illetve a tárgyév első, második és harmadik negyedéve az előző év iparüzési adóalapja alapján maximálandó – akármilyen furcsa, de ez az értelmezés következik a hatályba léptető rendelkezésekből.

¹⁴ Art. 10. § (1) bekezdés a) pont: „a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóztatási szerve, mint állami adóhatóság”.

¹⁵ Az adótitkot alapos okkal használják fel, ha a vállalkozási tevékenységet folytató adózó nevére, elnevezésére, székhelyére, telephelyére, adószámára vonatkozó adatok megismerésére más adózónak – az őt terhelő adókötelezettség jogszertű teljesítéséhez – vagy állami szervnek, köztestületnek törvényben meghatározott feladata ellátásához van szüksége.

¹⁶ Kertv. 6. § (4a) bekezdés

¹⁷ Art. 2003. évi XCII. törvény 32. § (1) bekezdés

¹⁰ A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 2. §: „A jogszabály tervezetét a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan, közérthetően és ellentmondásmentesen kell megszövegezni.”

¹¹ Art. 53. § (1) bekezdés

¹² Art. 53. § (3) bekezdés

¹³ Art. 54. § (4) bekezdés

A Ket. alkalmazási köre

A felügyeleti díjjal kapcsolatos eljárás önkormányzati hatósági ügy, vagyis meg kell, hogy feleljen azoknak a kritériumoknak, hogy a hatósági hatáskör címzettje a képviselő-testület és az eljárás alapjait a képviselő-testület rendeleti formában alkossa meg. Így az ügytípus megfelel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) közigazgatási hatósági ügy fogalmának¹⁸ és beleillik a szervezetrendszerbe¹⁹ is. Erre tekintettel a felügyeleti díj kiszabása az általános államigazgatási hatáskör gyakorlásától eltér legalább a hatáskört gyakorló címzett és a jogorvoslati rendszer tekintetében. A Ket. alkalmazása tehát szükséges, de az előző pontban részletezett plafonszabály miatt problémás. A Ket. nem képes követni azt az élethelyzetet, amely a plafonszabály miatt kialakult, így a kiszabott felügyeleti díjjal kapcsolatos jogorvoslati eljárásokban a másodfokú szerv többnyire él a Ket.-ben megfogalmazott felfüggesztés²⁰ jogával, amely a legcélszerűbb döntésnek látszik, annak ellenére, hogy a felfüggesztés intézménye nem ezt a célt szolgálja.

Felmerülő egyéb észrevételek

Megemlíthető külön érdekesség, hogy amíg a képviselő-testület az üzletek 22 és 6 óra közötti nyitva tartási rendjét jogosult rendeletben szabályozni, addig a felügyeleti díj bevezetésének lehetősége csupán a 24 és 6 óra közötti nyitvatartási idővel rendelkező üzletek esetében lehetséges. Nem igazán érthető a különbségtétel, ebben az esetben helye lenne az

egységesítésnek. Természetesen nincs jogi akadálya annak, hogy a jogszabály ebben a tekintetben sávós megoldást alkalmazzon, de célszerűségi szempontok ezt nem támasztják alá, hiszen külön nyilvántartások felállítása válik szükségessé, valamint nehezedhet az ellenőrzés. Vannak olyan települések (kerületek), ahol az érintett vendéglátó üzletek száma ötszáz vagy afölötti; ilyen esetben komoly munkaerő-ráfordítást igényel az ellenőrzéshez is nélkülözhetetlen precíz nyilvántartás folyamatos kezelése, vezetése.

Javaslat a felügyeleti díj szabályozásával összefüggésben

A felügyeleti díj bevezetése az önkormányzatok által nyilvánvalóan üdvözlendő, hiszen senki által nem vitatottan az éjszaka nyitva tartó üzletek növelhetik a bűnözés kockázatát és a romolhat a köztisztaság helyzete is. Az önkormányzatoknak eddig tisztán saját forrásból kellett az éjszaka is nyitva tartó üzletek környékén az ezzel összefüggésben lévő közbiztonsági és köztisztasági feladatokat ellátni. A felügyeleti díj szabályozása tekintetében legjelentősebb probléma a fent említett plafonszabály. Ha a jogalkotó hatályon kívül helyezné ezt a rendelkezést a Kertv.-ben, jóval egyszerűbb és átláthatóbb lenne a szabályrendszer. Ha viszont a fizetendő felügyeleti díj felső korlátjának meghatározását mindenképp indokoltnak tartja, szükséges lenne a szabályozás átgondolása. A módosítás kiinduló alapja lehetne például a befizetendő díj felső határának abszolút értékben történő meghatározása, vagy ilyen meghatározás sávós vagy súlypontozott rendszerben, esetleg ezek kombinációja. ■

¹⁸ Ket. 12. § (2) bekezdés

¹⁹ Ket. 12. § (3) bekezdés *b*) pont

²⁰ Ket. 32. §